

**FEEST VAN
JOHANNES DE DOPER**

*'Wat zoeken jullie in de woestijn?
Toch niet riet door de wind bewogen!
Wat dan wel? Een chique geklede heer?
Chique mijnheren vind je
in de paleizen van de koningen!
Wat zoek je dan wel? Een profeet?
Ja, zeg ik je, meer dan een profeet.
(Matteüs 11)*

INTREDE.

Lied. Aan wat op aarde leeft (2c)

*t.: H. Oosterhuis
m.: J. Vermulst*

WELKOM.

*Vandaag in de kerken aandacht
voor Johannes de Doper,
een oermens en woestijnmonnik,
kritische geest, bemoedigend profeet.*

*Hij moet een tijdgenoot van
Jezus van Nazaret zijn geweest;
soms lijkt het erop dat hij
een rivaal van Jezus was en
dat beiden zich konden beroepen
op een flinke aanhang.*

*Wat ze gemeen hadden was
dat zij geweld schuwden en
dat mensen vóórleven en overtuigen
hun beider wapen was.*

*Welkom u allen hier
omwille van elkaar
in Gods naam samen.*

+

Lied. Aan wat op aarde leeft (1c.)

SCHULD BEKENNEN.

V. Bracht ik vrede
waar wordt geruzied -

liefde
waar haat bestaat -

waarheid
waar de leugen heerst.

Gaf ik vertwijfelden
vertrouwen -
wanhopigen moed -
bedroefden uitzicht.

Vergeef ons om
het licht gedooft,
het recht geschonden -

om de liefde
niet opgebracht,
het goede nagelaten.

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR EN
GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

Woord en lied

A.: Verbreek de kilte (c1)

*t.: Sytze de Vries
m.: Willem Vogel*

*Onze tijd weet heel veel en
lijkt soms ook niet goed wijs.*

A.: Verbreek de kilte (c2)

*Onze tijd is tot veel in staat en
blijkt ook veel te hebben verleerd.*

A.: **Verbreek de kilte (c3)**

*Onze tijd heeft vele hulpmiddelen en
gaat gebukt onder heel druk, veel haast.*

A.: **Verbreek de kilte (c1)**

GEBED

*V.: Zo gemakkelijk te vangen
door wat moet en zal,
door gang en sleur van alledag.*

*Zo gemakkelijk meedrijven
met wat hoort en men verwacht,
met wat het hardst geroepen wordt.*

*Zo gemakkelijk voorbijgaan
aan het wonder van het leven,
aan medemensen in lief en leed.*

*Zo gemakkelijk vergeten
wie we zijn, hoe bedoeld en
dat Gij Hart en Ziel van alles zijt.*

Blijf ons nabij nu en straks.

A.: **Amen**

Lied.

*t.: M. Zagers
m.: W. Vogel*

A.: **We zijn geen vreemden voor elkaar
al spreken we andere talen.
We zijn geen vreemden voor elkaar
we zijn van een zon de stralen.**

K.: We vormen een geheel
en jij en ik zijn deel -

A.: **waar een mens lijdt
lijdt heel de wereld.**

EERSTE LEZING.

Jesaja 49,1-6

Luister, vastland en eiland hoe ver weg ook. De Heer heeft mij vanaf de moederschoot geroepen, mij bij naam genoemd. Hij maakte mijn mond tot een snedig zwaard, heeft mij de hand boven het hoofd gehouden. Een scherp geslepen pijl ben ik geworden, in Gods koker geborgen. Hij heeft me gezegd: 'Gij bent in mijn dienst; in jou kom Ik tot mijn recht.' En ik heb gezegd: 'Voor niets heb ik mij afgetobd, mijn kracht verbruikt en verspild. Want ik kan bij de Heer terecht en vind daar voldoening.' De Heer die mij van stonde af aan tot zijn gediensstige heeft gevormd sprak: 'Gij bent niet mijn dienaar enkel en alleen, om Jakobs stammen op te beuren en de gespaarden van Israël terug te bren-gen. Ik stel je aan tot licht van alle volken en om heil te brengen tot aan de uiteinden der aarde.'

A.: **We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
al zien we met andere ogen.
We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
door een Levensgeest bewogen.**

K.: We vormen een verband
zijn aan elkaar verwant -

A.: **waar een mens sterft
sterft heel de wereld.**

HET EVANGELIE.

Mattheus 11,7-19

Jezus begon met de mensen over Johannes en zei: 'Wat zoeken jullie in de woestijn? Toch niet riet door de wind bewogen! Wat dan wel? Een chique geklede heer? Chique mijnheren vind je in de paleizen van de koningen! Wat zoek je dan wel? Een profeet? Ja, zeg ik je, meer dan een profeet. Over hem staat geschreven: Ik stuur mijn bode vooruit, om voor u de weg te banen.

Ik verzeker je, dat onder de stervelingen niemand groter is dan Johannes de dooper. En toch is de kleinste in het koninkrijk der hemelen groter dan hij. Vanaf de dagen van Johannes de dooper tot nu toe lijdt het koninkrijk der hemelen geweld en lopen geweldenaars het onder de voet. Tot aan Johannes hebben Wet en Profeten dit voorzegd. Je kunt Johannes zien als Elia die komen zou. Wie oren heeft zal horen.

Waarmee kan ik deze generatie vergelijken? Het is er mee als met kinderen die op de markt anderen toeroepen: 'Wij hebben voor jullie fluit gespeeld en jullie hebben niet gedanst; een treurlied gezongen en jullie hebben niet gejammerd.' Johannes kwam, at en dronk niet en de mensen zeiden: 'Hij is van de duivel bezeten!' De mensenzoon kwam, at en dronk en de mensen zeiden: 'Kijk die veelvraat, smulpaap, die vriend van tollenaars en zondaars!' Waarachtigheid bewijst zich door haar daden!

- A.:**   **We zijn een leven onderweg
al volgen we andere wegen.
We zijn een leven onderweg
en wie komt geen ander tegen.**
- K.:**   De grond van dit bestaan
in vrede samengaan
- A.:**   **wie één leven redt
redt heel de wereld.**

MEDITATIE.

'Op onze zoektocht in het leven is de monnik een belangrijke gids. Van hem kunnen de hedendaagse mensen leren hoe hun gemis op te heffen: door eerbiedig en aandachtig te zijn, de juiste maat te houden, sober en in eenvoud te leven; door in een vast natuurlijk ritme stilte en rust te zoeken en de band met wie-en-wat hen overstijgt te versterken.'

(Naar Ton Houmen)

'Het leven van monniken laat zien wat in oervorm in ieder mens verborgen zit. Waarschijnlijk boeit het kloosterleven momenteel zoveel mensen, omdat ze er een vergeten deel van zichzelf terugvinden.'

(Naar Missio febr. 2011)

Wie de naam 'Johannes de Doper' hoort, ziet al heel gauw een ruige man voor zich die leefde van 'sprinkhanen en wilde honing, een kameelharen kleed droeg en een leren riem.'

(Matteus 3)

Hij was volgens de bijbel een woestijnrat, die je niet tegenkwam in de kringen waar verfijnde kleding gedragen wordt en die je evenmin moest zoeken waar wat romantisch wordt gedaan over de natuur, - 'een rietje bewogen door de wind'. Johannes had z'n leerschool gehad in de woestijn zoals ook 't joodse volk zichzelf vond in een lange, harde tocht met Mozes door de woestijn; - zoals Elia die, ten einde raad, veertig dagen en nachten in 'n woestijn moest verblijven voordat hij God mocht ervaren in een zachte bries; -

zoals van Jezus van Nazaret verteld wordt dat hij, alvorens aan zijn roeping gehoor te geven, in een woestijn heeft verkeerdt waar hij brak met allerlei verleidelijke menselijke aspiraties; - zoals er in de vierde eeuw na Christus kolonies van woestijnmonniken in het oosten zijn ontstaan als reactie op het - toen ook - grote materialisme en de lauwe oppervlakkigheid in kerk en wereld. Zij keerden kerk en wereld de rug toe omdat deze allebei 'de waarheid in zichzelf meenden te moeten zoeken' en niet in de 'christelijke geest'.

Hoe opvallend en veelzeggend is het dan dat vooraanstaande lieden uit politieke kring en uit het bedrijfsleven onlangs in een boek - *In naam van de natuur* - over 'duurzame ontwikkeling, leiderschap en persoonlijke verandering' de oude woestijnvaders als inspiratiebron opvoeren. Zij doen dit omdat de hedendaagse, ontwikkelde westerse mens zich hoogmoedig gedraagt ten aanzien van de natuur, geen besef heeft van zijn bescheiden plaats in schepping en natuur en daardoor zichzelf niet meer kent, niet meer is. De leegte van de harde woestijn leert de mens bescheiden te zijn in de immense werkelijkheid. Vanuit deze deemoedigheid kan hij misgroei te lijf gaan en de samenleving menselijker maken. Crisisbestrijding is - zo gezegd - monnikenwerk !

*Van een monnik wordt gedacht (Hein Stufkens)
dat hij alléén is. Dit is ook zo.
Maar tegelijk is hij al-één,
verbonden namelijk met het geheel
en met de bron van alle bestaan,
in de christelijke traditie God genoemd.*

*De vaak niet begrepen, (Peer Verhoeven)
voor wereldvreemd versleten monnik,
wijst de hedendaagse mens een weg
uit diens grootste beklemming:
het gevoel een fragment te zijn,
een los ding in een vreemd heelal dat bestaat
uit alsmaar losse fragmenten naast elkaar, -
een zwerfsteen in een wereld,
waar de vraag naar de zin van het leven
beter niet gesteld kan worden,
zelfs klinkt als een dissonant.*

Het leven in de woestijn, in de stille leegte, alléén en 'al-één' zijn zoals Hein Stufkens de kloosterling typeert, sterft niet uit - ben maar niet bang; het zit de mens ergens in 't bloed, al kan het wel heel sterk van uiterlijk veranderen.

*Ze dragen geen pij,
zijn van geen enkele orde lid,
maar leven in overgave aan 't Leven.*

*Hun gaan is bidden en
hun doen fluisteren van de geest
die 't heelal bezielt.*

*Door hen ziet de wereld God
zoals Hij nog nooit gezien is en
in hun mond echoot het lied van de engelen.*

*Midden in de wereld leven ze
en getuigen van een eeuwig nu;
reiken tastend tot boven de sterren.*

*Ze zijn deemoedig en bescheiden
zoals echt grote geesten eigen is -
de monniken van vandaag.*

De wereld- en kerkleiders zullen de kracht moeten hebben om het comfort van de bekende gevestigde routines vaarwel te zeggen en - door rust, stilte, leegte gelouterd - met elan en nieuw idee de hedendaagse woestenij uit te stappen. De tijd is er rijp voor en het heeft Gods zegen.

Kort orgel

BELIJDENIS

Lied. De kerk is daar (3c) *t.: Adrie Bosch
m.: Willem Vogel*

ONDERBREKING Brood en Beker
Collecte

Lied

BROOD EN BEKER

V.: In het brood is
het graan, de akker.
In het brood is
de wassende maan,
de brandende zon.

In het brood is
de boer die ploegt,
de hand van de bakker.

In het brood is de Bron
en proef ik het mysterie
van de Ene in het al.
(Hein Stufkens)

GEDACHTENIS.

Bid voor die ziek zijn, tobben,
in het ongewisse verkeren.
Denk aan die bij hen waken,
hen liefdevol terzijde staan.

Bid voor die ons zijn voorgegaan.
Voor allen die, hoe ook waar ook,
omkwamen van honger en dorst,
door geweld het leven lieten;
zelf, waarom dan ook, de dood zochten;

voor allen met wie wij brood en beker
van nabij hebben gedeeld
en die ons ontvallen zijn.

In eerbiedige gedachtenis noemen wij bij naam:

Er zij licht, vrede, rust.

GEBED AAN TAFEL Gezongen, gezegd

A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.

*Gezegend zijt Gij om adem en licht,
de bron uit wie wij geboren,
de einder waarheen we gaan, -*

*om zon en maan,
alles-en-alles in het bestaan geroepen,
't onnoembare wonder dat wij beleven.*

*Gezegend zijt Gij om hart en ziel,
de hoop die gaande houdt,
de belofte waarop wij koersen.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend zijt Gij om die
zorgzaam doen wat alledag vraagt,
eerbiedig omgaan met het leven en
nooit genoemd uw naam waar maken, -*

*om kracht en woord
van profeten toen en nu,
die opstaan tegen alle pijn,
mensen waardig leven geven.*

*Gezegend zijt Gij om Jezus Christus,
die voluit op U vertrouwde en
mensen trouw was tot het uiterste.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend zijt Gij om hem die
ten afscheid brood nam,
het brak, deelde en zijn vrienden zei:
dit ben ik: hart en ziel
met u gedeeld, voor u gegeven, -*

*om die op het laatst
zijn beker overreikte en zijn vrienden zei:
Neem deze van mij over, deel hem
met elkaar en geef hem door:
dit is mijn testament voor u,
een nieuw begin.*

*Gezegend zijt Gij om die ons tenslotte
heeft gezegd te leven zoals hij:
trouw aan mensen koste wat kost;
trouw aan de Ene, de Eeuwige
in wie alles wordt voltooid.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Gezegend die zijn zoals hij:
stem voor stommen, oor voor
doven, oog voor blinden -*

*met het volste vertrouwen in
alles komt goed; Liefde heeft
het laatste woord.*

*Gezegend die zijn zoals hij:
in geen dood, geen graf berusten,
aan geen kwaad ten onder.*

Gezegend die bidden zoals Hij.

ONZE VADER

Gezongen

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN

Gezegd en gezongen

A.: Wat in mensen leeft t.: M. Zagers
aan vreugde en verdriet m.: W. Vogel
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.

*Het is alsof mensen destijds
beter konden luisteren naar
de natuur, naar elkaar.
Het is alsof ze méér hoorden
in wind en lied, in 'n woord -*

A.: Wat in mensen leeft
aan droom en visioen
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.

*Het is alsof mensen destijds
beter konden kijken naar
het leven buiten, naar de hemel.
Het is alsof ze méér zagen in
boom en bloem, in wolk en water -*

A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.

*Het is alsof mensen destijds
harder moesten werken
en meer rust en vrede kenden.
Het is alsof ze minder wisten
maar veel meer beseften.*

A.: God die ons omgeeft
Uw schepping niet verlaat
naar wie wij leven
hart en ziel van wat bestaat.

ZEGENWENS.

V.: *Zegenen wij elkaar met hart en handen* +
met raad en daad in Gods naam,
Vader Zoon en Heilige Geest.

A.: Amen.

ORGELSPEL

Ter eigen
overweging

Toen hij eens te bidden zat
viel in zijn schoot een eikenblad,

maar in dat blad zag hij de boom
en aan die boom de Mensenzoon

en dan, afgrondelijk, de pijn
van heel de mensheid, alle zijn.

Er stroomden tranen uit zijn ogen
en in zijn hart was mededogen.

(Hein Stufkens *Gebed van een monnik*, 2007)